

EXPUNERE DE MOTIVE

Obiectivul acestui act normativ este **garantarea conservării și utilizării durabile a spațiilor verzi din intravilanul localităților în care există bunuri ce aparțin patrimoniului natural** în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

Municipalitatea a sacrificat arborii de pe bulevardul Ștefan cel Mare. Toți teii de pe cel mai important bulevard al Iașiului au fost doborâți de drujbele angajaților primăriei. Și asta doar pentru că primăria a stabilit, fără consultarea ieșenilor, ca în zona trebuie să crească doar copaci în miniatură.

Consecințele negative nu s-au lăsat așteptate. Pe lângă paguba ecoprotectivă a fost distrus și un potențial brand al Iașului, acela de „oraș al teilor”.

Efectele ecologice negative ale tăierilor de arbori din centrul Iașului sunt confirmate de specialiștii în dendrologie ornamentală. Aceștia afirmă că „abia 500 de salcâmi japonezi pot egala performanța ecologică a unui singur tei”.

Prin acest proiect de spațiile verzi din intravilanul localităților ce dețin bunuri de patrimoniu natural vor dobândi statutul de „**arie naturală protejată de interes național**” așa cum este definit în OUG 57/2007, în aceste arii fiind interzise orice **măsuri incompatibile cu scopul de protecție și conservare și orice activități imobiliare.**

Concret, prin după obținerea acestui statut, se permite instituirea unui regim special de protecție și utilizare și asigurarea unor măsuri speciale de protecție și conservare a bunurilor de patrimoniu natural.

Proiectul de lege reglementează modul de identificare a bunurilor de patrimoniu natural și stabilește reguli speciale de protecție și conservare pentru parcurile și grădinile care dețin astfel de bunuri.

Regulile sunt stabilite de un consiliu consultativ, ce include reprezentanți ai instituțiilor și ai comunităților locale interesate și implicate în aplicarea măsurilor de protecție, în conservarea și dezvoltarea durabilă a zonei, sub îndrumarea unui consiliu științific avizat de Academia Română.

Orice măsuri luate în aria protejată de interes național, planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, vor fi armonizate de autoritățile emitente, astfel încât conservarea ariei naturale să fie prioritară. Sunt interzise toate activitățile care pot genera poluare sau degradare sau orice plan sau proiect ce poate afecta aria protejată. Sancțiunile aplicate vor consta în amenda contravențională de la 3000 la 5000 de lei pentru persoanele fizice și de la 5000 la 10000 de lei pentru cele juridice.

Vă reamintesc doar că primăria Iași a tăiat 141 de tei argintii, la vârsta medie de 50 de ani, cu un volum total de 47,235 mc, în care se afla stocată cantitatea de 11,572 tone de carbon. Precizia calculelor este de +/- 6%. La acea dată teii argintii sechestrau anual 0,740 tone de CO₂ și eliberau în atmosfera locală 0,534 tone de O₂. Cei 141 de tei puteau reține temporar pe frunze și scoarță 18 kg pulberi solide fine, cu diametrul sub 10 micrometri, cauzatoare de afecțiuni pulmonare, mai ales la copii. Trecătorii de pe trotuare, vara, inspirau un aer încărcat cu fitoncide benefice omului, în concentrație de 33% la distanța de 1 metru de arbore, de 11% la 2 metri, de 4% la 3 metri, de 1% la 4 metri și 0,7 la distanța de 5 metri față de arbore, totul depinzând de intensitatea vântului și de viteza curenților verticali de convecție a aerului. Aerul inspirat vara de trecători avea molecule de oxigen ionizate negativ, cu efect favorabil și fizic și psihic asupra omului. La umbra teilor, temperatura era cu 3 până la 5 grade Celsius mai coborâtă și aerul mai umed cu 10%, datorită transpirației plantelor. Teii mai contribuiau la atenuarea poluării fonice și a poluării radioactive.

Mai precis, teii acționează pentru protecția mediului înconjurător prin faptul că „la 50 de ani, teiul încă manifestă o creștere activă, realizează anual un număr de peste 300.000 de frunze, care însumează o suprafață verde de aproximativ 600 de metri pătrați. Într-o zi de vară, un tei mediu poate filtra 4.000-5.000 de metri cubi de aer, din care consumă aproximativ 9 kilograme de dioxid de carbon și produce 6-7 kilograme de oxigen(...). Sub coroana teiului temperatura aerului este mai mică cu 3-4 grade Celsius, pentru că frunzișul său are un albedou de 20% (reflectă o parte din radiația solară), iar aerul este mai umed, datorită propriei transpirații. Cele 300.000 de frunze tomentoase, cu peri stelați, inclusiv pe pețiol, pot reține cantități importante de praf, care apoi este spălat de ploii și ajunge pe sol. În privința acestei însușiri, teiul este pe locul 3, după stejar și ulm. Nu este neglijabilă nici capacitatea teilor de a emite fitoncide, substanțe organice complexe de autoapărare împotriva microorganismelor și a insectelor, dar care sunt utile și omului, distrugând bacilul tuberculozei, agentul dizenteriei și al unor afecțiuni pulmonare”. Pentru comparație, salcâmul japonez-pendul „cu un volum eteric (cu aer) al coroanei de 0,5 metri cubi și o suprafață exterioară de 2-3 metri pătrați, poate filtra și elibera 0,01 kg oxigen. Așadar, abia 500 de exemplare de *Sophora japonica* -“Pendula” pot egala

performanța unui singur exemplar de *Tilia tomentosa* de 50 de ani, fără a mai putea asigura și umbra pe trotuar. Ritmul de creștere a arbustului *Sophora* este mult mai lent, comparativ cu cel al teilor", conform declarațiilor reprezentanților asociației dendro-ornamentale „Anastie Fătu”.

Semnalul de alarmă a fost tras și de cei de 77 de semnatori ai scrisorii deschise adresate Primăriei Iași ce protestează privitor la tăierea teilor de pe bulevardul Ștefan cel Mare și solicită un audit legal. Majoritatea sunt cadre didactice universitare la care se adaugă doi membri ai Academiei Române, 19 personalități din afara Iașului și alte șase personalități străine.

Lor li se adauga domnul Mandache Leocov, un botanist reputat, fost director al Grădinii Botanice, considerată pe vremea domniei sale una dintre cele mai frumoase din Europa de Est, ce susține că proiectele urbane dezvoltate în ultimii ani, corelate cu incompetența muncitorilor municipalității, au condus la o apocalipsă dendrologică.

Declarațiile domniei sale sunt susținute de raportările municipalității. Primăria a tăiat 639 de copaci de la începutul anului și mai are programate alte 237 de tăieri până în luna decembrie. S-au tăiat zeci de tei în cartierele Copou, Păcurari, Tătărași, Dacia sau bulevardul Socola și urmează să dispară alți câțiva zeci de arbori în Păcurari și Copou. Si asta în condițiile în care, până în 1989, se tăiau la Iași anual doar câțiva zeci de copaci, majoritatea bătrâni. Toaletările raportate în 2013 se ridică la aproximativ 8.500 și reprezintă, conform specialiștilor, lovitura de grație, deoarece „au fost și sunt o măcelărire pentru că nu s-a ținut cont de faptul că acești tei, coronamentul lor, n-au mai fost erijați niciodată. Apoi, dacă se fac tăieri de reîntinerire, atunci nu este voie de îndepărtat mai mult de o treime din coronament. Așa cum se fac tăierile acuma, îndepărtează coronamentul în proporție de 2/3 sau mai mult de atât.”

S-a ajuns ca zeci de locuitori din aproape toate cartierele Iașului să reclame tot mai des tăierile de copaci din oraș. Oamenii sunt scandalizați că arborii de aliniament se usucă pe capete, uneori pe străzi întregi, și consideră că vina aparține angajaților municipalităților ce sunt acuzați de proastă îngrijire.

Având în vedere argumentele prezentate, pentru ca episodul tăierii teilor din Iași să nu se repete și în alte localități, vă solicit să adoptați acest proiect de lege.

Deputat Tudor Ciuhodaru

